

Avrupa Batı Trakya Türk Federasyonu Haber Bülteni

NGO in Special Consultative Status with the Economic and Social Council of the United Nations
Member of the Fundamental Rights Platform (FRP) of the European Union Agency for Fundamental Rights
Member of the Federal Union of European Nationalities (FUEN)

Sayı 208 | Eylül 2024 | Yıl 20

ABTTF'den 2023 Yunanistan Din Özgürlüğü Raporu'na paralel rapor

Paralel raporunda ABTTF, Batı Trakya Türk toplumunun dini alanda yaşadığı sorunları ve din özgürlüğüne ilişkin güncel gelişmeleri ayrıntılarıyla dile getirdi.

Avrupa Batı Trakya Türk Federasyonu (ABTTF), Amerika Birleşik Devletleri (ABD) Dışişleri Bakanlığı'nın 26 Haziran 2024 tarihinde yayımladığı 2023 Yunanistan Din Özgürlüğü Raporu'na yanıt niteliğinde bir paralel rapor hazırlayarak ABD'nin yetkili makamlarına iletti.

Paralel raporunda ABTTF, uluslararası antlaşmalar uyarınca dini özerkliğe sahip Batı Trakya Türk toplumunun dini alanda yaşadığı sorunları ve din özgürlüğüne ilişkin güncel gelişmeleri ayrıntılarıyla dile getirdi.

ABTTF, devletin ülkede egemen din olan

Yunan Ortodoks Kilisesi ya da tanınmış dinlerden Yunanistan Yahudi Cemaati'nin iç işlerine müdahale etmediğini not ederek, ancak uluslararası antlaşmalar uyarınca dini özerkliğe sahip olmasına rağmen Müslüman Batı Trakya Türk toplumunun dini özgürlüğünün ve özerkliğinin yasa ve hükümet uygulamalarıyla ihlal edildiğini kaydetti.

Hükümetin Batı Trakya Türk toplumunun dini özerkliğine aykırı şekilde 1991 yılından beri Batı Trakya'da müftüleri veya müftü naiplerini atadığını ve Türk toplumunun seçtiği müftüleri tanımadığını belirten ABTTF, seçilmiş müftülerin dini sembolleri yasadışı olarak kullandıkları gerekçesiyle adli kovuşturmayaya uğradıklarını ve hapis cezaları aldıklarını ifade etti.

ABTTF, Batı Trakya Türk toplumunun tüm

İÇİNDEKİLER

ABTTF'den 2023 Yunanistan Din Özgürlüğü Raporu'na paralel rapor **Sayfa 1-2**

Sümela Manastırı'nda ayin ve Batı Trakya Türk toplumunun ihlal edilen dini özgürlükleri ve hakları **Sayfa 2**

Özgür, adil ve müreffeh bir hayat sürmek istemek çok mu? **Sayfa 3**

Anavatanımızın Batı Trakya Türk toplumuna sahip çıkması ülkemizde yine rahatsızlık yarattı **Sayfa 4**

AB Komisyonu 2024 Hukukun Üstünlüğü Raporu'nu yayımladı **Sayfa 5**

İnsan hakları ve medya özgürlüğü kuruluşlarından AB Komisyonu'nun Yunanistan'la ilgili hukukun üstünlüğü raporuna eleştirisi **Sayfa 6**

Almanya'daki Tanınmış Yerli Ulusal Azınlıklar **Sayfa 6-7**

Dimetoka'daki tarihi Sultan Çelebi Mehmet (Beyazıt) Camii'nde restorasyon çalışmaları devam ediyor **Sayfa 8**

itirazlarına rağmen Yunan Meclisi'nde Ağustos 2022'de kabul edilen "Müftülüklerin Çağdaştırılması Yasası" ile Türk toplumunun dini özerk yapısının daha da tahrip edildiğine dikkat çekerek, hükümetin 1967 yılından beri Türk toplumu- na ait olan vakıfların idare heyetlerini atadığını, 2008 yılında çıkan yasanın vakıf taşınmazlarının satışı ve yerel idare-

relere devrinin önünü açtığını ifade etti.

ABTTF, ülkemiz Yunanistan'ı Batı Trakya Türk toplumunun 1923 Lozan Antlaşması ile teminat altına alınan eğitim ve din özerkliğini iade etmeye ve ülkedeki Türk toplumunun dini hak ve özgürlüklerine saygı göstermeye çağırıyor.

Sümela Manastırı'nda ayin ve Batı Trakya Türk toplumunun ihlal edilen dini özgürlükleri ve hakları

ABTTF Başkanı: "Gönül isterdi ki son dönemde ülkemiz ve anavatanımız arasında ikili ilişkilerdeki olumlu gündem pratikte toplumumuza da olumlu yansın, sadece ülkemizi yönetenlerin söz ve demeçlerinde kalsın... Ama heyhat! Ülkemiz bırakın anavatanımızın Rum Ortodoks azınlığına yönelik hoşgörülü uygulamalarını örnek almayı, her fırsatta toplumumuzun dini özerkliğini daha da tahrip etmekte, taraf olduğu uluslararası antlaşmaları ihlal etmekte beis görmüyor."

Türkiye'nin Trabzon ili Maçka ilçesinde bulunan tarihi Sümela Manastırı'nda 23 Ağustos 2024 tarihinde on birinci kez ayin düzenlenecek.

Hristiyan aleminde kutsal kabul edilen "Meryem Ana'nın göğe yükseliş günü"-nün yıl dönümü vesilesiyle düzenlenecek ayini geçen yıl olduğu gibi Fener Rum Ortodoks Patriği Bartholomeos yönetecek.

Konuyla ilgili olarak Avrupa Batı Trakya Türk Federasyonu (ABTTF) Başkanı Halit Habip Oğlu, "Anavatanımız Türkiye, bu yıl da Sümela Manastırı'nda ayin yapılmasına izin vererek bir kez daha sınırları içerisindeki daha farklı din ve kültürlere saygı duyduğunu göstermiştir. Bir yanda bölgede Rum Ortodoks cemaatinin bulunmamasına rağmen 2010 yılından beri Sümela Manastırı'nda ayin yapılmasına izin veren anavatanımız, öbür yanda

toplumumuzun dini özgürlüklerini ve haklarını çeşitli yasa ve uygulamalarla yıllardır ihlal eden ülkemiz Yunanistan... Toplumumuzun seçtiği müftüleri tanımayan, dini özerkliğimize aykırı şekilde müftülüklerimizi olağan kamu dairelerine dönüştüren, 1967 yılından

beri vakıflarımızın idare heyetlerini atayan ülkemiz... Gönül isterdi ki son dönemde ülkemiz ve anavatanımız arasında ikili ilişkilerdeki olumlu gündem pratikte toplumumuza da olumlu yansın, sadece ülkemizi yönetenlerin söz ve demeçlerinde kalsın.. Ama heyhat! Ülkemiz bırakın anavatanımızın Rum Ortodoks azınlığına yönelik hoşgörülü uygulamalarını örnek almayı, her fırsatta toplumumuzun dini özerkliğini daha da tahrip etmekte, taraf olduğu uluslararası antlaşmaları ihlal etmekte beis görmüyor." dedi.

*Fotoğraf: www.anadoluimages.com

Özgür, adil ve müreffeh bir hayat sürmek istemek çok mu?

Sevgili okurlar,

Yine bir yaz tatili daha geride kaldı. Ülkemiz ne yazık ki yazın kavurucu sıcaklığı nedeniyle yine yangınlar yaşadı, pek çok yeşil alan kül oldu. Bölgemizde de küçük çaplı yangınlar çıktı, çok şükür kısa sürede kontrol altına alındı.

Öte yandan her eğitim-öğretim yılı öncesinde açıklandığı üzere kapatılacak okullarımız açıklandı. Bakanlığın kararına göre öğrenci sayısının yetersizliği gerekçesiyle Rodop'ta Hacıören, Keziren ve Payamlar, İskeçe'de Karaköy'deki ilkokulumuz kapatılacak. Dört okulumuzun kapatılması kararıyla okul sayımız 86'ya düştü.

Gelin rakamlara bakalım! Ekonomik tedbirler kapsamında dönemin hükümeti öğrenci sayısı az olan okulların faaliyetlerinin 2 yıl süreyle askıya alınmasına, ardından kapatılmasına karar verdi. Bu kararın özerk olan ilkokullarımız için de geçerli kılınmasıyla kararın uygulandığı ilk yıl olan 2011'de 188 ilkokulumuz varken 15 yıl içinde okul sayımız 86'ya düştü. 188'den, 86'ya!

Eğitimimiz devlet eliyle yok ediliyor! Çünkü amaç eğitimimizi yok ederek uzun vadede Türklüğü bu topraklardan silmek!

Suyun karşı yakasında, anavatanımız Türkiye'de ise durum tersi.

Her yıl olduğu üzere bu yıl da Trabzon'da Sümela Manastırı'nda Meryem Ana'nın göğe yükseliş gününün yıl dönümü vesilesiyle ayin düzenlendi.

Geçen yılki ayini yöneten Fener Rum Ortodoks Patriği Bartholomeos yaptığı konuşmada "Birbirimizi daha iyi tanıyalım, insanları sevelim, farklı kültürleri sayalım. Bu topraklar örnek olsun, çevre ülkeler ilham alsın." demişti. Ne güzel bir temenniydi!

Bu yılki ayin bir hafta ertelenince bu ayini Gelibolu Metropolitine bağlı Metropolit Stefanos Dinidis yönetti, o da konuşmasında

anavatanımıza ayinin düzenlenmesi için verdiği destek için teşekkür etti.

Anavatanımız ve ülkemiz arasındaki ikili ilişkilerde bu yıl yaşanan olumlu havanın bize de yansıtacağını umut ettik, ama yanıldık. Söze bakınca her şey iyi, güzel ama gerçeği biz, burada yaşayanlar iyi biliriz.

Ülkemiz anavatanımızın Rum Ortodoks azınlığına yönelik hoşgörülü uygulamalarını örnek almak kenara dursun toplumumuzun eğitim ve dini özerkliğini tümenden ortadan kaldırmak için çalışmaya devam ediyor. Neden?

Bir çoğumuz gibi ben de yaz tatilimi bu yıl da memleketimde geçirdim. İki yıldır aşırı sıcaklar ile boğuşan insanlarımız için bölgede yaşam koşulları ağırlaşmış görünüyor. Ne yazık ki geçimini tarımdan sağlayan insanlarımız deyim yerindeyse ölüm-kalım mücadelesi veriyorlar.

Aşırı sıcak karşısında tarlalara ekilen ürünlerin verimi için çok sulama yapılması gerekiyor; hem emek hem büyük bir masraf demek bu. Bazıları pes edip tarlaya ekmeyi bırakıyor, sezonluk işler için yurt dışına göç ediyor. Maalesef hükümettekiler, siyasiler ya da eyalet yöneticileri de bu göçün önüne geçmek için herhangi bir adım atmıyor.

Halbuki tarımdaki kuraklık sorunu İtalya'da, Fransa'da da yaşanıyor. Ancak bölgesel düzeydeki sorunlarda bu ülkelerin bölgesel politikalar oluşturmasının yanı sıra mevcut AB programlarından da yararlanılıyor. Bölgemize çok benzeyen İtalya'nın Güney Tirol bölgesinin kalkınma programları sayesinde nasıl müreffeh bir hale geldiğini bölge ziyaretim sırasında yetkililerden öğrendim, yerinde gördüm.

Neden diğer ülkeler gibi bizde de bu yapılmazın? Sanki burada kasıtlı olarak kendi kaderimize bırakılmışız gibi...

Oysa bölgemiz öyle büyük bir potansiyele sahip ki! Öncelikle turizm alanında coğrafi

konum ve doğal güzellikler bakımından çok şanslı bir bölgeyiz. Yaz boyunca gördüğüm üzere bölgemize Romanya, Bulgaristan, Türkiye'den o kadar çok turist geldi ki! Bu insanlar bölgemizdeki otellerde konakladılar, sahillerimizde denize girip lokantalarımızda yemek yediler.

Bölgemizde turizm potansiyeli geliştirilir, yatırım yapılırsa bölgemizde kitle turizmi gelişir. Bu da bölgemizdeki canlılığı artırır. Ancak bunun için bölgesel politikalar üretilmeli, teşvikler sağlanmalı.

Yalnızca turizm değil tarımda da mevcut sorunları gidermeye yönelik politikalar üretilmeli. O zaman tarım ve hizmet sektörlerinin gelişmesiyle bölgemizde kalkınma sağlanır. Güçlü bölgeler, güçlü ekonomilere dönüşür.

Temennimiz bu topraklarda hak ettiğimizce özgür, adil ve müreffeh bir hayat sürmek! Hepsini bu! Ama görebilene, görmek isteyene!

Selam ve saygılarımla.

Halit Habip Oğlu
ABTTF Başkanı

Anavatanımızın Batı Trakya Türk toplumuna sahip çıkması ülkemizde yine rahatsızlık yarattı

ABTTF Başkanı: "Nasıl ki ülkemiz Arnavutluk'taki Yunan ve anavatanımızdaki Rum Ortodoks azınlığına sahip çıkıyor, ülkemizin yöneticileri İstanbul ve Gökçeada'yı ziyaretlerinde Rum okullarını ziyaret ediyorsa anavatanımızın cumhurbaşkanının da toplumumuzun haklarını gözeterek bizlere sahip çıkması, anavatanımızın bakan yardımcısının Batı Trakya ziyaretinde Celal Bayar Türk Ortaokul ve Lisesi'ni ziyaret etmesi gayet doğal ve normal."

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Batı Trakya Türk toplumunun lideri merhum Dr. Sadık Ahmet'in vefatının 29. yıl dönümü vesilesiyle AK Parti TBMM Grup Toplantısı'nda yaptığı konuşmada, Yunanistan tarafından atılan bütün adımları takip etdiklerini belirterek, Türkiye olarak tüm imkanlarıyla Batı Trakya Türklerinin yanlarında olacaklarını ifade etti.

Yunan diplomatik kaynakları, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Batı Trakya Türk toplumuna atıfta bulunan açıklamalarına yanıt vererek, (Batı) Trakya'daki Müslüman azınlık üyelerinin eşit haklara ve eşitliğe sahip olduğunu, hukukun üstünlüğü ve Yunan vatandaşlarının insan haklarının korunması ile ilgili konuların tartışmaya açılmadığını ve de açıklamayacağını olmadığını iddia ettiler.

Konuyla ilgili olarak Avrupa Batı Trakya Türk Federasyonu (ABTTF) Başkanı Halit Habip Oğlu, "Nasıl ki ülkemiz Arnavutluk'taki Yunan ve anavatanımızdaki Rum Ortodoks azınlığına sahip çıkıyor, ülkemizin yöneticileri İstanbul ve Gökçeada'yı ziyaretlerinde Rum okullarını ziyaret ediyorsa anavatanımızın cumhurbaşkanının da toplumumuzun haklarını gözeterek bizlere sahip çıkması, anavatanımızın bakan yardımcısının Batı Trakya ziyaretinde Celal Bayar Türk Ortaokul ve Lisesi'ni ziyaret etmesi gayet doğal ve normal. Anavatanımız toplumumuza yalnız olmadı-

ğımızı gösteriyor. Kaldı ki ülkemizin başkanının isteğiyle Arnavutluk'taki Yunan azınlığına mensup Fredi Beleri, iktidardaki Yeni Demokrasi Partisi listesinden Avrupa Parlamentosu seçimlerinde aday gösterilmiş ve seçilmiştir. Ama anavatanımız bizlere sahip çıktığında, Türk kimliğimizi, hak ve özgürlüklerimizi savunduğunda bunun adı kışkırtma

oluyor. Ülkemiz bu çifte standarda artık bir son vermeli. Bizler bu ülkenin vatandaşlarıyız ve her zaman dile getirdiğimiz gibi diyalog ve iyi niyet oldukça çözülemeyecek hiçbir sorunumuzun olmadığına inanıyoruz." dedi.

*Fotoğraf: www.anadoluiimages.com

AB Komisyonu 2024 Hukukun Üstünlüğü Raporu'nu yayımladı

Raporda, Yunanistan tarafından AİHM kararlarının uygulanmaması ve Batı Trakya Türk toplumunun örgütlenme özgürlüğünün ihlaline de atıfta bulunuyor.

Avrupa Birliği (AB) Komisyonu, 24 Temmuz 2024 tarihinde AB üyesi 27 devlet ile AB'ye katılım sürecinde olan devletlerdeki hukukun üstünlüğü ile ilgili gelişmelerin nesnel ve sistematik olarak incelendiği 2024 Hukukun Üstünlüğü Raporu'nu yayımladı.

Yunanistan'a dair ülke raporunda, ülkede hukukun üstünlüğünün durumuna ilişkin eleştirilerin yanı sıra hükümetin attığı olumlu adımlara da atıfta bulunuluyor. Raporda, ülkede adalet sistemi ile ilgili olarak yargıdaki en yüksek mevkilere yapılacak atamalarda yargının da yer almasını öngören bir yasa teklifinin kabul edildiği not edilerek, asliye hukuk mahkemeleri ve Danıştay nezdindeki davaların uzunluğuna ilişkin ciddi zorlukların devam etmekte olduğuna dikkat çekiliyor.

Raporda, ülkede gazetecilerin korunmasını iyileştirmeye yönelik yasal olmayan güvencelerin kabul edilmesinde bazı ilerlemelerin kaydedildiği not ediliyor ancak medya bağımsızlığına ilişkin endişelerin sürdüğüne işaret ediliyor.

Yunanistan'da kanun yapma sürecinin kalitesine ilişkin zorlukların devam ettiği ve anayasa uyarınca kurulan bağımsız makamların statülerini ve görevlerini etkili bir şekilde yerine getirme kabiliyetlerini zayıflatabilecek zorluklarla karşı karşıya bulunduğu raporda, sivil toplum alanına ilişkin endişeler devam ettiğine dikkat çekiliyor.

Batı Trakya Türk toplumunun örgütlenme özgürlüğünün ihlaline de atıfta bulunulan raporda, 15 yıldan uzun süredir Yunanistan tarafından uygulanmayı bekleyen Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) kararlarının ulusal mahkemelerin, amaçlarının ülkede etnik bir azınlığın var olduğu fikrini desteklemek olduğu gerekçesiyle dernekleri kaydetmeme veya feshetme kararları nedeniyle

Brussels, 24.7.2024
SWD(2024) 808 final

COMMISSION STAFF WORKING DOCUMENT

2024 Rule of Law Report Country Chapter on the rule of law situation in Greece

örgütlenme özgürlüğü hakkının ihlal edilmesiyle ilgili olduğu ifade ediliyor. Raporda konuyla ilgili dipnotta, Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi'nin Aralık 2023'teki toplantısında aldığı kararda, Yunanistan tarafından 2017 yılında kabul edilen ve ihtilafli davaların yeniden açılmasına izin veren mevzuat değişikliğinin ardından Bekir-Usta ve Diğerleri Grubu'ndaki başvuru sahiplerinin iç hukuk sistemi içerisinde kendilerine sunulan imkanları tüketmiş olmalarına rağmen hala eski halin sağlanmamış olmasından duyduğu derin endişeyi dile getirdiği kaydediliyor.

Yunanistan'a yönelik tavsiyelere de yer verilen raporda, diğerlerinin yanında üst düzey yolsuzluklar da dahil olmak üzere yolsuzluk davalarında sağlam bir kovuşturma ve nihai karar sicili oluşturma çabalarını sürdürülmesi, gazetecilerin ko-

runmasını iyileştirmeye yönelik yasal ve yasal olmayan güvencelerin kabul edilmesi sürecinin daha da ilerletilmesi ve sivil toplum kuruluşları ile yapılandırılmış bir diyalogun geliştirilmesi tavsiye edilmektedir. Avrupa Batı Trakya Türk Federasyonu (ABTTF), AB Komisyonu'nun 2024 Hukukun Üstünlüğü Raporu ile ilgili sivil toplum kuruluşları ve diğer paydaşlara yönelik danışma sürecine aktif olarak katılmış, yazılı katkısını AB Komisyonu'na ilettiği. Batı Trakya Türk toplumunun sorunlarını aktardığı yazılı katkısında ABTTF, Yunanistan'ın Batı Trakya Türk derneklerinin yer aldığı Bekir Usta ve Diğerleri Dava Grubu ile ilgili AİHM kararlarını Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi'nin kararlarına ve tüm uyarılarına rağmen 2008 yılından beri uygulamadığını ve Türk toplumunun örgütlenme özgürlüğünü ihlal ettiğini dile getirmişti.

AB Komisyonu'nu yayımladığı 2024 Hukukun Üstünlüğü Yunanistan Ülke Raporu'na https://commission.europa.eu/document/download/6741f4b2-6a10-44ba-b40c-97a5a38e6827_en?filename=21_1_58062_coun_chap_greece_en.pdf linkinden ulaşabilirsiniz.

*Fotoğraf: www.anadoluimages.com

İnsan hakları ve medya özgürlüğü kuruluşlarından AB Komisyonu'nun Yunanistan'la ilgili hukukun üstünlüğü raporuna eleştiri

Avrupa Birliği (AB) Komisyonu'nun 24 Temmuz 2024 tarihinde yayımladığı Yunanistan'da hukukun üstünlüğünün durumu hakkında son rapor ile ilgili on dört insan hakları ve medya özgürlüğü kuruluşu tarafından yapılan ortak açıklamada, raporun medya özgürlüğü ve sivil toplumun karşı karşıya olduğu kritik sorunları göz ardı ederek okuyucuları yanılttığı ifade ediliyor.

Geçtiğimiz günlerde yayımlanan ortak açıklamada, AB Komisyonu'nun raporundaki aşırı olumlu anlatımın sahadaki gazeteciler, aktivistler ve sivil toplum kuruluşları tarafından tecrübe edilen endişe verici gerçeklik ve Yunanistan'da hukukun üstünlüğünün kötüye gittiğine dair artan uluslararası endişeyle keskin bir tezat oluşturduğuna dikkat çekiliyor.

AB Komisyonu'nun raporunun Yunan hükümetinin kendi bildirdiği veriler ile sivil toplum kuruluşları ve gazeteciler tarafından AB Komisyonu'na sunulan endişe verici raporlar arasındaki keskin tutarsızlığı görmezden geldiği belirtilen ortak açıklamada, daha geniş sistemik sorunlar ve devam eden ihlal-

lerle karşılaştırmaksızın orantısız bir şekilde olumlu gelişmelere odaklandığı kaydediliyor. Ortak açıklamada, bu durumun AB Komisyonu'nun Yunanistan'da hukukun üstünlüğü ve temel hakları destekleme konusundaki istekliliğine ilişkin endişeleri artırdığı not ediliyor.

Sivil toplum kuruluşları ve insan hakları savunucuları, özellikle de göç konularında çalışanların Yunanistan'daki çalışmaları nedeniyle önemli engellerle ve hatta cezai suçlamalarla karşılaştığının not edildiği ortak açıklamada, AB Komisyonu'nun raporunda söz konusu caydırıcı taktiklerin Yunanistan'da ifade ve örgütlenme özgürlüğü üzerindeki zararlı etkisine yeterince değinilmediği belirtiliyor.

Ortak açıklamada, yeni göreve gelen AB

Komisyonu'nun basın özgürlüğüne yönelik kısıtlamalar, sivil topluma yönelik baskılar ya da hukukun üstünlüğü ilkesinin ihlal edildiği belirli örnekleri kamuoyu önünde kınama da dahil olmak üzere Üye Devletlerde temel haklar ve demokratik değerlerin muhafazasına yönelik taahhüdünü sürdürme konusunda daha güçlü bir duruş sergilemesi gerektiğinin altı çiziliyor.

AB Komisyonu'nun 2024 Hukukun Üstünlüğü Raporu ile ilgili sivil toplum kuruluşları ve diğer paydaşlara yönelik danışma sürecine aktif olarak katılan Avrupa Batı Trakya Türk Federasyonu (ABTTF), Yunanistan ülke raporu için yazılı katkısını AB Komisyonu'na iletmisti. ABTTF, Batı Trakya Türk toplumunun sorunlarını aktardığı yazılı katkısında Yunanistan'ın Batı Trakya Türk derneklerinin yer aldığı Bekir Usta ve Diğerleri Dava Grubu ile ilgili aleyhindeki AIHM kararlarını 2008 yılından beri uygulamadığını ve Türk toplumunun örgütlenme özgürlüğünü ihlal ettiğini dile getirmisti.

Almanya'daki Tanınmış Yerli Ulusal Azınlıklar

Avrupa Birliği'ne (AB) 1958 yılında üye olan Almanya, Avrupa'nın merkezinde yer alan bir ülkedir ve başkenti Berlin'dir. 2023 yılında gerçekleştirilen nüfus sayımına göre yaklaşık 82,7 milyon nüfusa sahip Almanya'da devlet tarafından resmi olarak tanınan ve hakları anayasayla garanti altına alınan toplam dört azınlık grubu yaşamaktadır. Bunlar; Danlar, Frizler, Sinti/Romanlar ve Sorblardır. Bu azınlıklar Federal ve Eyalet hükümetlerince özel korumaya tabi olup bunlardan fon almaktadır.

Danlar, Frizler ve Sorblar geleneksel olarak coğrafi olarak tanımlanmış belirli bölgelerde yerleşikken Sinti ve Romanlar ise geleneksel olarak Almanya'nın hemen he-

men her yerinde, çoğunlukla küçük gruplar halinde yaşamaktadır. Geleneksel olarak yüzyıllardır Almanya'da yaşıyor olmaları bu ulusal azınlıkları geleneksel olarak Almanya'da ikamet etmeyen göçmenlerden ayırmaktadır. Diğer bazı ülkelerdeki Yahudi gruplarının aksine Almanya'daki Yahudi

cemaati kendisini ulusal bir azınlık olarak değil dini bir cemaat olarak görmektedir.

Almanya'daki ulusal azınlık gruplarının sayıca büyüklüğü sadece tahmin edilebilmektedir. Zira İkinci Dünya Savaşı'nın sona ermesinden bu yana

Federal Almanya Cumhuriyeti'nde etnik kökene dayalı hiçbir nüfus sayımı yapılmamış veya sosyo-ekonomik istatistik toplanmamıştır. Bunun bir nedeni Nazi rejimi altında etnik azınlıklara yapılan zulüm, diğer bir nedeni ise uluslararası hukukla ilgili hususlardır. Avrupa Konseyi Ulusal Azınlıkların Korunmasına Dair Çerçeve Sözleşme uyarınca bir azınlığa mensup olma bireysel bir karar olup bunun hükümet yetkilileri tarafından kaydedilmesi ve incelenmesi veya buna itiraz edilmesi mümkün değildir.

Dan Azınlığı

Almanya'nın Güney Schleswig bölgesinde yaşayan ve kendilerini "Güney Schleswig Danları (Danske Sydslesvigere)" olarak tanımlayan Dan azınlığı, yerli bir etnik grup olup resmi kaynaklara göre nüfusu yaklaşık 50 bindir. Flensburg şehri başta olmak üzere Almanya'nın Danimarka ile olan sınır bölgesinde yaşamaktadırlar. Sınırın diğer tarafında, Danimarka'da ise bir Alman azınlığı bulunmaktadır.

Çok sayıda güçlü ve bağımsız kuruluşu sayesinde Dan azınlığı kendi değerlerini ve geleneklerini yaşayabilmektedir. Güney Schleswig Derneği (Sydslesvigsk Forening - SSF) ana kültürel çatı kuruluşlarıdır. Kendi siyasi partileri olan Güney Schleswig Seçmenler Birliği (Südschleswigscher Wählerverband - SSW) ile Dan azınlığı, halihazırda Schleswig-Holstein Eyalet Meclisi'nde dört milletvekili ve 2021 federal seçimlerinden bu yana da Alman Federal Meclisi'nde bağımsız bir milletvekili tarafından temsil edilmektedir.

Friz Azınlığı

Almanya'daki Frizler, Schleswig-Holstein Eyaleti'nin batı kıyısında, Aşağı Saksonya Eyaleti'nin kuzeybatısında ve Cloppenburg bölgesinde yaşamaktadır. Tahminlere göre Almanya'da kendilerini Friz olarak kabul eden yaklaşık 60.000 kişi bulunmaktadır. Almanya'da yaşadıkları yere/bölgeye göre Kuzey, Doğu ya da Sater-Frizleri olarak adlandırılırlar. Kuzey Frizler Kuzey Frizya bölgesinde ve Helgoland adasında yaşa-

maktadır. Doğu Frizler Aurich, Leer, Frizya ve Wittmund bölgeleri, Emden ve Wilhelmshaven şehirleri ile ve Cuxhaven ve Wesermarsch bölgelerinin bazı kısımlarında yaşamaktadır. Sater-Frizleri ise Cloppenburg bölgesinin kuzeybatısında ve bağımsız Saterland belediyesinde yaşamaktadır. Hollanda'da ulusal azınlık olarak tanınan Batı Frizler de büyük Friz azınlığının bir parçasıdır.

Kuzey Friz Konseyi (Frasche Rädj), Kuzey Frizlerin çıkarlarını dışarıda ve farklı siyasi organlarda temsil eden bir şemsiye kuruluş olarak işlev görmektedir. Seelter Birliği (Seelter Buund), Sater-Friz dili ve kültürünün korunması ve tanıtılması için çalışmaktadır. Doğu Friz dili ve kültürü çalışmaları, merkezi Aurich'te (Auerk) bulunan Doğu Friz Bölgesi (Ostfriesische Landschaft) isimli kuruluş tarafından desteklenmektedir.

Sinti/Roman Azınlığı

Sinti ve Romanlar yüzlerce yıldır Avrupa'da yaşamakta olup belirli bir geçmişe sahip azınlıklardır. Sintiler Batı ve Orta Avrupa'da yaşayan azınlığa mensup kişileri, Romanlar ise Doğu ve Güneydoğu Avrupa'dan gelenleri ifade etmektedir. Almanca dilinin konuşulduğu coğrafya dışında Roman adı azınlığın tamamı için kullanılmaktadır.

Sinti ve Romanlar 600 yılı aşkın bir süredir Almanya'da yaşamaktadır. Kendilerinden ilk kez 1407 tarihli resmi bir belgede, piskoposluk şehri Hildesheim'da bahsedilmiştir. Tahminlere göre Almanya'da yaklaşık 60.000 Alman Sinti ve yaklaşık 10.000 Alman Roman yaşamaktadır. Almancanın yanı sıra azınlık dili Romanca'yı da ikinci anadil olarak konuşan Alman Sinti ve Romanlar, Almanya topraklarının genelinde yaşamaktadır.

Sinti ve Romanlar Nazi döneminde Almanya'da, Almanya tarafından işgal edilen bölgelerde ve Adolf Hitler'in müttefiki olan devletlerde zulüm ve soykırım kurbanı oldular. Yaklaşık 500.000 Sinti ve Roman, Nazilerin sistematik olarak hazırladıkları soykırıma kurban gitmiş ve kültürel mirasları büyük ölçüde yok edilmiştir.

Alman Sinti ve Romanlarına mensup kişiler, çıkarlarını temsil etmek ve kültürlerini tanıtmak için Almanya'da çeşitli dernekler kurmuş olup çatı örgütleri Alman Sinti ve Romanları Merkez Konseyi'dir.

Sorb Azınlığı

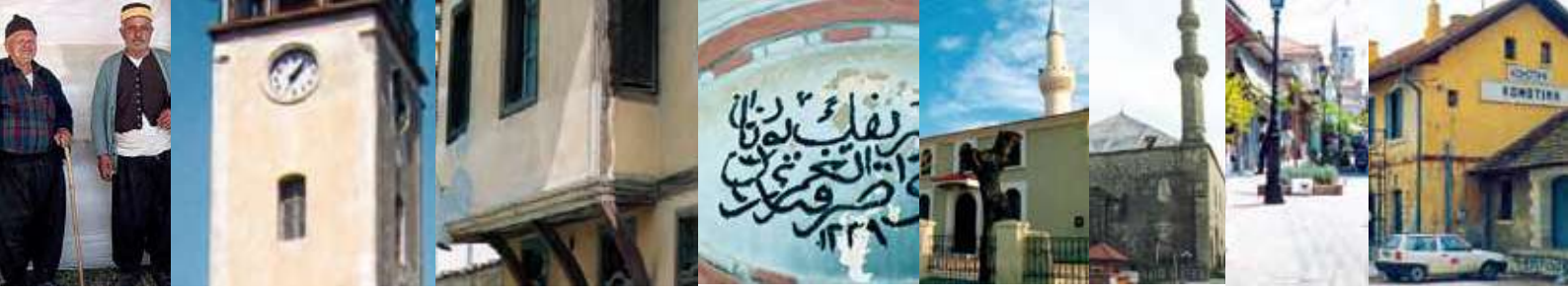
Almanya'da yaşayan Sorb azınlığının nüfusu yaklaşık 60 bindir. Yukarı Sorblar Yukarı Lusatya'da (Saksonya Eyaleti) ve Aşağı Sorblar/Wendler ise Aşağı Lusatya'da (Brandenburg Eyaleti) ikamet etmektedir.

Aslen Karpat Dağları'nın kuzeydoğusunda yaşayan Slav kabileleri olan Sorblar, yaklaşık 1.500 yıl önce Baltık Denizi ile Almanya'da yer alan Erzgebirge arasındaki bölgeye göç etmişlerdir. Sorblar yüzyıllar boyunca Lusatya'da kültürel kimliklerini koruyabilmiş ve geliştirebilmişlerdir. Sorblar, yukarı Sorb dili ve aşağı Sorb dili/Wend ili olmak üzere iki ayrı yazılı dile sahiptir. Her iki dil de bugün hala birçok Sorb ailesinde ve günlük hayatta konuşulmaktadır. Ancak özellikle aşağı Sorb dili/Wend dili yok olma tehlikesiyle karşı karşıyadır.

1912 yılında kurulan ve merkezi Bautzen şehrinde bulunan Domowina, Yukarı ve Aşağı Lusatya'daki Sorb derneklerinin siyasetten bağımsız çatı kuruluşudur. Bünyesinde 13 dernek ve 5 bölgesel federasyon bulunan Domowina, Sorb azınlığının çıkarlarını temsil etmektedir.

Sorb azınlığına yönelik folklor araştırmaları ile kültürel çalışmalar ve dilbilim alanlarındaki akademik çalışmalar özellikle Sorb Enstitüsü (Serbski institut z.t.) tarafından yürütülmektedir. Enstitü ayrıca dijitalleşmenin Sorb/Wend dili ve kültürünün üzerindeki etkisi gibi güncel kapsamlı konularla da ilgilenmektedir. Sorb Kültür Arşivi ve Sorb Merkez Kütüphanesi Sorb Enstitüsü'ne bağlıdır.

*Fotoğraf/Kaynak: www.minderheitensekretariat.de; www.syfo.de; www.interfriesischerrat.com/index.php/de; www.zentralrat.sintiundroma.de; www.domowina.de/witaj-so-witajce-willkommen; www.bpb.de

Dimetoka'daki tarihi Sultan Çelebi Mehmet (Beyazıt) Camii'nde restorasyon çalışmaları devam ediyor

ABTTF Başkanı: "2017'deki yangından beş yıl sonra, 2022'de başlayan restorasyon çalışmalarının bakanın da ifade ettiği üzere 2025 yılının sonunda nihai olarak tamamlanması hepimizin dileği ve arzusu. Daha önce de ifade ettiğimiz üzere umarız restorasyon çalışmaları caminin aslına uygun şekilde gerçekleşir ve ortak kültürel mirasımızın en güzel örneklerinden biri olan altı asırlık tarihi camimiz 2026 yılında tekrar ibadete açılır."

çalışmalarının 31 Aralık 2025 tarihine kadar tamamlanması gerektiğine işaret etti.

Mendoni, bu özel projede en önemli konunun caminin ahşap çatısının yeniden inşası olduğunu vurgulayarak, Avrupa'da yapılmış en büyük ahşap projelerden biri olan bu projenin karmaşık olması nedeniyle yakından takip edilmesi ve bilimsel ve teknik metotlara uygun bir şekilde restorasyonun yapılması gerektiğini kaydetti.

Dimetoka kent merkezinde bulunan, Balkanlar ve Avrupa'daki en önemli Türk-İslam eserlerinden biri olan 600 yıllık Çelebi Sultan Mehmet (Beyazıt) Camii, Osmanlı İmparatorluğu'nun Avrupa kıtasında inşa ettiği ilk camidir. 2017 yılında çıkan yangında büyük zarar gören ve eşsiz ahşap çatısı tamamen yok olan caminin restorasyonu, Atina

Ulusal Teknik Üniversitesi tarafından hazırlanan proje çerçevesinde yürütülüyor ve Kurtarma Fonu tarafından finanse ediliyor

Konuyla ilgili olarak Avrupa Batı Trakya Türk Federasyonu (ABTTF) Başkanı Halit Habip Oğlu, "Ülkemizin Kültür ve Spor Bakanının geçtiğimiz temmuz ayından sonra bir kez daha Dimetoka'yı ziyaret ederek Avrupa'daki en önemli kültürel ve mimari eserlerinden biri olan Sultan Çelebi Mehmet (Beyazıt) Camii'ndeki restorasyon çalışmalarını yerinde incelemesi son derece olumlu olup kendisinin projeye verdiği önemi göstermektedir. ABTTF olarak Birleşmiş Milletler ve Avrupa Konseyi nezdindeki çalışmalarımızda camide çıkan yangının soruşturulmasını istemiş, yangın sonrası caminin restorasyonundaki gecikmelere dikkat çekmiştik. 2017'deki yangından beş yıl sonra, 2022'de başlayan restorasyon çalışmalarının bakanın da ifade ettiği üzere 2025 yılının sonunda nihai olarak tamamlanması hepimizin dileği ve arzusu. Daha önce de ifade ettiğimiz üzere umarız restorasyon çalışmaları caminin aslına uygun şekilde gerçekleşir ve ortak kültürel mirasımızın en güzel örneklerinden biri olan altı asırlık tarihi camimiz 2026 yılında tekrar ibadete açılır." dedi.

ABTTF Haber Bülteni

Mayıs 2005'te ilk sayısı çıkan ABTTF Haber Bülteni Türkçe, Yunanca, İngilizce ve Almanca dillerinde yayımlanmaktadır.

ABTTF Haber Bülteni'nde Batı Trakya Türk toplumunu ilgilendiren önemli konular, Batı Trakya ve Yunanistan'daki güncel gelişmeler, ABTTF'nin uluslararası alandaki faaliyetleri ve lobi çalışmaları ile ABTTF üyesi derneklerin faaliyetleri ile ilgili haberler yer almakta olup bülten, ABTTF'nin Batı Trakya Türk toplumunun tanıtılmasında önemli rol oynamaktadır.

ABTTF Haber Bülteni, postayla evlere kadar gönderilmekte olup üye derneklerimizden de temin edilebilmektedir.

ABTTF Haber Bülteni'ni postayla almak ve bülten hakkında daha fazla bilgi için:

www.abttf.org
+49 2302 913291

ABTTF

Avrupa Batı Trakya Türk Federasyonu

Föderation der West-Thrakiern Türken in Europa
Federation of Western Thrace Turks in Europe
Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Τουούρκων Δυτικής Θράκης
Fédération des Turcs de Thrace Occidentale en Europe

ABTTF Merkez Ofisi

Wemerstr. 2, D-58454 Witten, Almanya
Tel.: +49 (0) 2302 91 32 91 - Faks: +49 (0) 2302 91 32 93

ABTTF Brüksel Ofisi

Square de Meeûs 38/40, B-1000 Brüksel, Belçika
Tel.: +32 (0) 2 401 61 98 - Mobil: +32 (0) 474 45 45 76

ABTTF Atina Ofisi

24 Lagoumitzi str., GR-17671 Atina, Yunanistan
Tel.: +30 (0) 211 109 72 33 - Mobil: +30 (0) 694 467 36 61

E-posta: info@abttf.org - www.abttf.org

Yayın Müdürü: K. Engin Soyyılmaz Editör: Merve Öztiryaki